

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

METİN ŞERHİ DERS NOTLARI

3. Sınıf - 1. Dönem

İsa SARI
www.isa-sari.com

MEZÂKÎ

Gazel

Mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün

Hayâl-i 'âruzunla aglasam seyl-âb olur peydâ
Ne бага ugrasam nahl-ı gül-i sır-âb olur peydâ

*Senin yanağının hayaliyle aglasam tüm dünyayı sel
suyu kaplar. Gözyaşım hangi bahçeye uğrasa bütün
gül fidanları suya doyar.*

Görüp bahr-i sirişküm zevra-ı hüsne gurûr itme
Abub her katresinden bir 'aceb gird-âb olur peydâ

*Deniz kadar göz yaşımı görüp güzellik kayığına
gururlarınma! Göz yaşımın her bir damlasından çok
şaşırtıcı bir girdap olur.¹*

Eger şeh-bâz-ı zülfün tâlib-i sayd u şikâr olsa
Anun her halkasından pençe-i 'ukkâb olur peydâ

*Senin iri bir doğan kuşuna benzeyen saçın
avlanmaya talip olsa, onun her bir kemendi yırtıcı
kuş pençesi olur.²*

Yüzün görmek murâd itsem cemâl-i tâb nâkünden
Künân-ı ârzu-yı hâtıra mehtâb olur peydâ

*Senin yüzünü görmek istesem gönlün arzusu aya
kement atmak gibi olur.*

Ne sâhirdir gözün sihr eyleyüp ger kasd-ı cân itse
Elinde nâgehân bir hançer-i kassâb olur peydâ

*Senin gözün öyle bir büyücü ki, eğer sihir yapıp can
almak dilesen gözünün elinde bir kasap hançeri
meydana gelir.³*

Nice bi-dâr olur çeşm-i gunûnda nevm-i gafletten
Murâd-ı intibâh itsem hayâl-i h'âb olur peydâ

*Uyuyan göz ne zaman gaflet uykusundan uyanırsa,
uyanmak istesem bile uykuda bi-hayal gibi gelir*

Mezâkî günc-i sinende ne gûne genc-i pinhân var
Ki andan turmayup şad-gevher-i nâ-yâb olur peydâ

*Ey Mezâkî! Senin göğsünün hazinesinde ne kadar
gizli hazine var ki, ondan sürekli yüzlerce benzersiz
mücevher meydana gelir.*

*Bundan sonraki kısım, örnek metin şerhlerinden
oluşmaktadır. Dönemden döneme değişiklik
göstermektedir.*

¹ Beyitte *denizcilik* ile ilgili terimler bir arada kullanılmıştır.

² Beyitte *avcılık* ile ilgili terimler bir arada kullanılmıştır.

³ Beyitte *kasaplık* ile ilgili terimler bir arada kullanılmıştır.